

VASILE LICA
(25 ianuarie 1953 – 8 noiembrie 2010)

În ziua de prăznuire a Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil a trecut la cele veșnice una din personalitățile de prim rang ale învățământului superior gălățean, prof. univ. dr. Vasile Lica.

Născut la 25 ianuarie 1953, în comuna Beceni din județul Buzău, Vasile Lica a manifestat de timpuriu înclinație pentru cuvântul scris și pentru actul de cultură în general. Absolvent strălucit al Facultății de Istorie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, el a întreținut încă din timpul studiilor o relație aparte cu marele epigrafist și istoric al antichității care a fost profesorul său Nicolae Gostar. A fost o relație de tip maestru-discipol, dar și de prietenie, construită pe afinități electiv profunde, pe amândoi unindu-i dragostea pentru istoria antică și, în particular, pentru destinul strămoșilor geto-daci. De altfel, prima lucrare majoră a tânărului Vasile Lica, dedicată evoluției societății geto-dacice, a fost realizată împreună cu magistrul său (N. Gostar, V. Lica, *Societatea geto-dacică de la Burebista la Decebal*, Editura Junimea, Iași, 1984).

După dispariția lui Nicolae Gostar în 1978, interesul său pentru izvoarele scrise ale istoriei spațiului românesc în antichitate l-a adus în apropierea profesorului, pe atunci bucureștean, Vladimir Iliescu. Stăpânind perfect limbile antichității clasice și tradiția literară greco-latină, Vladimir Iliescu s-a dovedit, la fel ca Nicolae Gostar, un adevărat magistru pentru tânărul istoric Vasile Lica. Domnia sa l-a stimulat în studiul izvoarelor antice și, încă din anii '80, i-a deschis o fereastră către cercetarea istoriei vechi din mediul academic german. Colaborarea lor a continuat, nezdruncinată, vreme de trei decenii și s-a dovedit foarte productivă, oferind istoriografiei moderne numeroase reconstrucții pertinente asupra raporturilor geto-dacilor cu Roma.

Anii 1977–1990 i-a petrecut în mediul preuniversitar, timp în care a slujit mai multe instituții de învățământ din municipiul Brăila. După 1989, Vasile Lica a valorificat deschiderea științifică apărută și s-a înscris la doctorat, în cadrul Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București, sub coordonarea domnului Alexandru Suceveanu. La doar doi ani de la începerea acestei colaborări, în iunie 1992, Vasile Lica și-a susținut teza de doctorat cu titlul *Relațiile politico-juridice ale Romei cu geto-dacii până la anul 106 p. Chr.* Pentru antichitatea românească, abordarea oferită de Vasile Lica a reprezentat un câștig consistent, așezând istoria

geto-dacilor în contextul politicii Romei în Balcani și raportând-o la normele dreptului roman interstatal.

Începând cu anul 1991, Vasile Lica fost printre primii români care, bucurându-se de libertatea oferită de căderea regimului totalitar, au beneficiat de o bursă a Fundației Alexander von Humboldt, din Bonn – Bad Godesberg. În mai multe etape: 1991–1992, 1994, 1995, 1996, 2001, 2005, 2006, 2009–2010, timpul petrecut în universități de prestigiu din Germania, la Bonn, Aachen, Köln sau Düsseldorf, în compania unor istorici de prim rang pentru antichitatea clasică, l-au consacrat ca istoric. În 2000, ca o încununare a eforturilor sale în câmpul larg al cercetării internaționale, teza de doctorat a lui Vasile Lica a văzut lumina tiparului, sub titlul *The Coming of Rome in the Dacian World*, în celebra serie *Xenia*, dedicată antichității, a Universității din Konstanz.

Făcând un bilanț al activității de cercetare desfășurate de Vasile Lica, în România sau Germania, putem număra astăzi trei cărți, 36 de studii, opt recenzii, cinci lucrări editate și 29 de conferințe naționale și internaționale. Producțiile sale științifice ating probleme importante și dificile ale antichității, precum rolul geto-dacilor în istoria clasică, instituțiile Romei, instrumentele juridice ale politicii externe romane sau domnia lui Alexandru cel Mare. Nu în ultimul rând, merită amintite și investigațiile pe care profesorul Lica le-a desfășurat în ultimii ani asupra receptării lui Alexandru Macedon în culturile europene și, în special, în cea românească.

Mediul german a fost o a doua școală pentru Vasile Lica, din punct de vedere cultural, dar și ca mod de viață. Astfel, el a devenit unul din promotorii de frunte ai valorilor culturale germane în spațiul românesc. Activitatea sa ca membru al Clubului Humboldt din România s-a înscris consecvent în această direcție. Atașat sincer de realizările științifice germane, Vasile Lica a întreținut legături strânse cu unii dintre marii istorici germani, precum Gerhard Wirth, Armin Heinen, Klaus Heitmann sau Peter Schreiner.

După modelul universităților germane, în anul 1998, Vasile Lica a înființat un seminar de istorie antică și epigrafie în cadrul universității gălățene, de mare prestigiu național, căruia i-a dat numele „Nicolae Gostar”, ca semn al prețuirii veșnice pentru magistrul său. Istorici din Germania, prieteni și colegi ai domnului Lica, au fost prezenți în ultimul deceniu la Galați, susținând cursuri sau conferințe. Cu ajutorul lor generos, Seminarul „Nicolae Gostar” a fost dotat cu una din cele mai bogate biblioteci de istorie antică din România.

Din anul 1991, Vasile Lica a fost invitat să participe la înființarea secției Istorie din cadrul Universității „Dunărea de Jos” din Galați. Se poate spune, fără a greși, că este unul din ctitorii învățământului istoric superior gălățean, având o contribuție decisivă la existența Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie.

În cadrul universității, Vasile Lica a parcurs toate treptele carierei universitare, devenind, începând cu anul 2004, conducător de doctorate. Din anul I de facultate și până la susținerea doctoratului, profesorul Vasile Lica s-a dovedit, pentru foarte

mulți tineri studioși, îndrumătorul prin excelență și, în multe privințe, un adevărat părinte. Șase dintre doctoranzii domniei sale sunt, în acest moment, în pragul finalizării tezelor, după ani buni de cercetare sub coordonarea colegului nostru. Vasile Lica făcea parte din acea specie rară a profesorului de vocație, fiind legat trup și suflet, până în ultima clipă, de destinul facultății. Chiar și de pe patul de suferință, el a fost alături de colegii săi în tot ceea ce aceștia au întreprins.

Calitățile științifice și organizatorice l-au recomandat pe profesorul Vasile Lica pentru ocuparea unor funcții importante în cadrul universității gălățene. Pe rând, a fost șef al Catedrei de Istorie, prodecan al Facultății de Istorie, Filosofie și Teologie și unul din cei mai activi membri ai Senatului universității. Pe plan național, Vasile Lica a fost expert în diverse programe și membru în numeroase comisii științifice la cel mai înalt nivel, din cadrul sistemului de învățământ românesc (expert CNCSIS, CEEEX, RNE și ARACIS, membru în comisia de specialitate Istorie a CNATDCU, coordonator pentru cinci programe Erasmus-Socrates).

Vasile Lica a fost un profesor, un savant, un lider cunoscut și apreciat de foarte mulți oameni, care i-au resimțit dureros dispariția prematură. După domnia sa rămân numeroase cărți, articole și o impresionantă bibliotecă, dar mai ales amintirea puternică a unui om care a marcat adesea decisiv destinul celorlalți.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

*Decebal Nedu**

Listă de lucrări

Cărți:

1. *Societatea geto-dacică de la Burebista la Decebal*, Editura Junimea, Iași, 1984, 200 p. (în colaborare cu N. Gostar).
2. *Scripta Dacica*, Editura Istros, Brăila, 1999, 193 p.
3. *The Coming of Rome in the Dacian World*, (Xenia-Reihe. Heft 44), UVK Universitätsverlag Konstanz, Konstanz, 2000, 299 p.

Studii:

1. *Observații asupra „nemuririi” getice*, Analele științifice ale Universității "Al. I. Cuza" din Iași. III. Istorie 22, 1976, p. 123–130.
2. *Autorii antici și moderni despre proprietatea funciară la geto-daci*, Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza”, Iași. III. Istorie 25, 1979 p. 47–56.
3. *Kogaionon (Strabon 7.3.5)* 17, 1980, p. 623-627 (în colaborare cu N. Gostar).
4. *Reforma sacerdotal-religioasă a lui Deceneu*, Istros 1, 1980, p. 177–182.
5. *Preocupări istorice la „Analele Brăilei” (1929-1940)*, AIIA Iași 19, 1982, p. 479–484.
6. *W. Bessell despre religia getică*, SCIVA 32, 1983, 2, p. 136–141.
7. *Până când a trăit Deceneu?*, StCl 22, 1984, p. 56-67.
8. *Oroles = Rholes?*, Analele științifice ale Universității „Al. I. Cuza”, Iași. III. Istorie 33, 1987, p. 1–8.

* Universitatea Dunării de Jos. Facultatea de Istorie, Galați, decebalnedu@aim.com

9. *Die dakischen Geiseln im Römischen Reich*, StCl 26, 1988, p. 35–44.
10. *Octavianus și Rholes, Getarum rex*, RevIst 42, 1989, 5, p. 499–504.
11. *Captivi romani în Dacia*, RevIst 42, 1989, 10, p. 983v989.
12. *Specificul național la G. Călinescu. Dimensiunea thraco-getică*, AIIA Iași 27, 1990, p. 137–146.
13. *Sardonius, qui et Diurpaneus*, SCIVA 42, 1991, 3-4, p. 199–204.
14. *Burebista*, Istros 6, 1992, p. 59–71.
15. *Philoromaios oder philokaisar?*, Bonner Jahrbücher 192, 1992, p. 225–231.
16. *Römische Kriegsgefangene und "Geiseln" in Dakien*, Bonner Jahrbücher 193, 1993, p. 161–164.
17. *Relațiile Imperiului cu dacii în timpul Flavienilor*, EphNap 6, 1996, p. 113–121.
18. *Die siebente Akklamation Oktavians*, Tyche 12, 1997, p. 159–169.
19. *Das Foedus zwischen Rom und Kallatis*, StCl 28-30 (1992-1994) 27–38.
20. *Începuturile relațiilor Romei cu geții și dacii – Pompeius și Oroles*, EphNap 7, 1997, p. 11–29.
21. *Relațiile dintre Octavianus și M. Licinius Crassus (30-27 a. Chr.)*, SCIVA 48, 1997, 4, p. 341–352.
22. *Pompeius and Oroles, Dacorum rex*, Tyche 12, 1998, p. 25–46.
23. *The Romans on the Lower Danube. A Juridical Approach*, în *Proceedings of the XVIIth International Congress of the Roman Studies* (ed. N. Gudea), Zalău, 1998, p. 907–913.
24. *Bătălia din Pădurea Teutoburgică – o consecință ignorată*, EphNap 8, 1998 p. 53–60.
25. *Frontierele regatului dac după a. 102 p. Chr.*, Pontica 1998, p. 99–109.
26. *Clades Variana and Postliminium*, Historia 50, 2001, p. 496–501.
27. *Alexanderrezeption in der rumänischen Kultur*, Analele Universității „Dunărea de Jos” Galați. Seria Istorie 1, 2002, p. 119–141.
28. *Alexander in Rumänien*, în *Diorthoseis. Beiträge zur Geschichte des Hellenismus und zum Nachleben Alexanders des Großen* (ed. R. Kinsky), K. G. Saur-Verlag, München-Leipzig, 2004, p. 51–73.
29. *Fatum Dapyx's Brother, Getarum rex*, în *Orbis Antiquus. Studia in honorem Ioannis Pisonis* (eds. L. Ruscu, C. Ciongradi, R. Ardevan, C. Roman, C. Găzdac), Ed. NereaMia Napocae, Cluj-Napoca, 2004, p. 887–894.
30. *"Dacă eu aș fi Alexandru..." (Arrianus, 2.25.2)*, în *Omagiu istoricului Constantin Bușe* (coord. H. Dumitrescu), Ed. Pallas, Focșani, 2004, p. 14–53.
31. *De la thracologie la thracomanie. Glose marginale*, în *Fontes Historiae. Studia in honorem Demetrii Protase*, (eds. C. Gaiu, C. Găzdac), Ed. Accent, Cluj-Napoca, 2006, p. 1011–1028.
32. *Die römische Donaugrenze von Pompeius bis Oktavian*, în *Historiae Diversitas. Festschrift für Vl. Iliescu zum 80. Geburtstag* (Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu), Academica Verlag, Galatzi, 2006, p. 75–97.
33. *Alexander the Great in Mihail Sebastian's „Ultima oră”*, în *Philia. Festschrift für G. Wirth zum 80. Geburtstag* (Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu), Academica Verlag, Galatzi, 2006, p. 237–289.
34. *M. Licinius Crassus (cos. 30 v. Chr.) und die Donaugrenze*, Pontica 40, 2007, p. 227–244.
35. *Alexander the Great – A Literary Interpretation*, Analele Universității „Dunărea de Jos” Galați. Seria Istorie 6, 2007, p. 203–253.
36. *Vasile Pârvan și thracomania*, în *Vasile Pârvan-istoriosof* (coord. V. Burlacu, A. Michiduță), Tecuci, 2009, p. 115–141.

Recenzii:

1. I. H. Crișan, *Burebista și epoca sa²*, București, 1977, AIIA Iași 15, 1978, p. 540–547.
2. Lîgia Bârzu, *Continuitatea vieții materiale și spirituale a poporului român pe teritoriul fostei Dacii*, București, AIIA Iași 17 (1980), p. 713–716.
3. P. Alexandrescu, *Natura lui Zalmoxis, potrivit relatarii lui Herodot*, SCIVA 33, 1980, 3, p. 343-353, AIIA Iași 19 (1982), p. 692–695.
4. D. Tudor (ed.), *Enciclopedia civilizației romane*, București, 1982, AIIA Iași 20 (1983) 821–825.

5. Al. Zub, *Pe urmele lui Vasile Pârvan*, București, 1983, RevIst 37.12 (1984) 1239-1241.
6. St. Rebenich, *Theodor Mommsen. Eine Biographie*, München, 2002, Analele Universității „Dunărea de Jos”, Galați, Seria Istorie 2 (2003), p. 205–221.
7. G. Aly, *Hitlers Volksstaat. Raub, Rassenkrieg und nationaler Sozialismus*, 3. Auflage, S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main, 2005, Analele Universității „Dunărea de Jos”, Galați, Seria Istorie 4 (2005), p. 354–369.
8. M. Rathmann, *Perdikkas zwischen 323 und 320. Nachlassverwalter des Alexanderreiches oder Autokrat?*, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien, 2005, Analele Universității „Dunărea de Jos”, Galați, Seria Istorie 5 (2006), p. 215–230.

Ediții:

1. N. Gostar, *The Ancient Character of the Roman Element in the East of Carpathians*, AIIA Iași 17 (1980), p. 1–9.
2. N. Gostar, *Dinaștii daci de la Burebista la Decebal*, SCIVA 35, 1984, 1, p. 45–53.
3. *Historiae Diversitas. Festschrift für Vl. Iliescu zum 80. Geburtstag*, Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu, Academica Verlag, Galatzi, 2006, 300 p. (Band I – *Historia Antiqua Galatiensis*, Hrsg. Vasile Lica).
4. *Philia. Festschrift für G. Wirth zum 80. Geburtstag*, Hrsg. von Vasile Lica unter Mitarbeit von Decebal Nedu, Academica Verlag, Galatzi, 2006, 290 p. (Band II – *Historia Antiqua Galatiensis*, Hrsg. Vasile Lica).
5. N. Gostar, *Soarta orașelor din Dacia după a. 271 d. Hr.*, Analele Universității „Dunărea de Jos”, Galați, Seria Istorie 5, 2006.

ABREVIERI

AARMSI	Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice, București.
Acta Musei Tutovens	Acta Musei Tutovens, Bârlad.
AIIA Iași	Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie, Iași.
Am.J.Dis.Child.	American Journal of Diseases of Children, Chicago
Am.J.Phys. Anthropol.	American Journal of Physical Anthropology, New York
AMP	Acta Musei Porolissensis, Zalău.
Apulum	Acta Musei Apulensis, Alba Iulia.
ActaArchCarpathica	Acta Archaeologica Carpathica, Cracovia
ArchRozhledy	Archaeologické Rozhledy, Praga
ArhMold	Arheologia Moldovei, Iași.
ArcheologijaSofia	Archeologija. Organ na Archeologičeskija Institut i Muzej, Sofia.
BAI	Bibliotheca Archaeologica Iassensis, Iași
BCH	Bulletin de Correspondance Hellénique, Paris.
BMMN	Buletinul Muzeului Militar Național, București.
BMA	Bibliotheca Memoriae Antiquitatis, Piatra Neamț
BMJT	Buletinul Muzeului Județean Teleorman, Alexandria
BCMI	Buletinul Comisiunii Monumentelor Istorice, București.
BerRGK	Berichte der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Arhaologischen Instituts, Frankfurt am Main, Berlin.
BiblThrac	Bibliotheca Thracologica, București.
BMA	Bibliotheca Memoriae Antiquitatis, Piatra-Neamț.
BPS	Baltic-Pontic Studies, Poznań.
BSGR	Buletinul Societății Geografice Române, București.
Bukowiner Heimatblätter	Bukowiner Heimatblätter, Rădăuți.
CAB	Cercetări arheologice, în București, București.
CAMNI	Cercetări arheologice, Muzeul Național de Istorie a României
CC	Codrul Cosminului, serie nouă, Suceava.
CCA	Cronica Cercetărilor Arheologice din România, București.
CCJD	Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos, Călărași
CercIst	Cercetări Istorice, Iași.
CNA	Cronica Numismatică și Arheologică, București.
Crai Nou	Crai Nou, Suceava.
Dacia N.S.	Dacia, Nouvelle Série, Revue d'Archéologie et d'Histoire Ancienne, București.
DOP	Dumbarton Oaks Papers, Dumbarton Oaks.
EAIVR	Enciclopedia Arheologiei și Istoriei Vechi a României
EphNap	Ephemeris Napocensis, Cluj
GodišnikSofia	Godišnik Sofijskija Univ. „Sv. Kliment Ohridski”. Istoriceskij Fakultet, Sofija.
GodišnikŞumen	Godišnik na Muzejte ot Severna Bălgaria, Şumen.
IzvestijaVarna	Izvestija na Narodnija Muzej Varna, Varna.
JArS	Journal of Archaeological Sciences, London – New York.
JBLM	Jahrbuch des Bukowiner Landes Museums, Czernowitz.
KTEMA	Civilisations de l'Orient, de la Grèce et de Rome antiques, Strasbourg

Mitteilungen / Mittheilungen	Mitteilungen der K. K. Zentral-Kommission für Erforschung und Erhaltung der Kunst- und Historischen Denkmale, Wien.
Natura	Natura, București.
PAS	Prähistorische Archäologie in Südosteuropa, Berlin.
PBF	Prähistorische Bronzefunde, München.
Peuce	Peuce, Studii și cercetări de istorie și arheologie, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale, Tulcea.
PMMB	Publicațiile Muzeului Municipiului București
PMMB	Publicațiile Muzeului Municipiului București
Pontica	Pontica. Studii și materiale de istorie, arheologie și muzeografie, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.
PrzArch	Przegląd Archeologiczny, Wrocław.
RevIst	Revista Istorică, București
RESEE	Revue des Études Sud-Est Européennes, București.
Revista Politică	Revista Politică, Suceava.
RRH	Revue Roumaine d'Histoire, București.
SAA	Studia Antiqua et Archaeologica, Iași.
SCIVA	Studii și cercetări de istorie veche și arheologie, București.
SCM	Studii și cercetări maramureșene, Baia Mare.
Studii și materiale / Suceava	Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei, Suceava.
StComSf.Gheorghe	Studii și Comunicări, Sf. Gheorghe.
TD	Thraco-Dacica, București.